

EL VILANOVÍ

SETMANARI D'INTERESSOS LOCALS

PREUS

Un mes. 75 cèntims.
Número solt. 25 »

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ

Carrer de Santa Madrona, 21

Dels treballs publicats en son responsables els seus autors.

No es retornen els originals.

ELS CONCURSOS DE BESTIAR DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA

II

L'obra feta i l'obra a fer

Provàrem de demostrar l'altre dia, la finalitat perseguida amb l'instauració dels Concursos de bestiar; veurem avui la tasca realitzada i aquella que es projectava dur a terme, de no ésser la brusca prohibició del Govern espanyol.

A fi de preparar l'ambient, per tal d'assolir el major èxit, abans de la celebració de cada Concurs i en els principals centres de producció de la comarca o a la capital de la mateixa hi donaven sengles conferències els tècnics dels Serveis de Ramaderia, explicant les característiques i bondats dels tipus més convenients a la comarca o bé la manera com podien rehabilitar-se les races del país, depauperades per una insuficient alimentació o embrutides per importacions continuades de diferents sangs forasteres que'ls donaven l'aspecte de variat mosaic, propi de països on la manca de veritable criteri zootècnic ha estat la norma més assenyada. Així mateix s'explicava l'abast de l'obra de la Mancomunitat, encaminada a transformar la població ramadera en el sentit de que es produeixi en quantitat i qualitat, ço que el comerç i les necessitats exigeixen, bo i estalviant al mateix temps bastants milions de pessetes a l'economia nacional, en haver d'importar bestiar de treball, de carn o lleter com fins ara s'ha vingut fent.

Els Concursos de cada espècie han anat celebrant-se cada dos

anys—excepció feta dels d'aviram que's feien anyalment—en les mateixes comarques alternant amb altres de diferents menes de bestiar: així per exemple a Vich en poc temps d'interval hi han hagut Concursos d'ases, de bòvids i de porcs, i a Tortosa últimament tingué lloc el Concurs cavallí i l'endemà es feu el porcí. No més que aquesta és una prova evident de l'intensitat amb que se celebraven els dits Concursos dels que solament d'Octubre a Desembre d'enguany n'hi havien quinze d'anunciats.

Per tal de que l'estímul fós major els premis no eren pas escassos, de tal faísó que en cada Concurs, cavallí per exemple, s'esmerçava la respectable quantitat de 9.000 pessetes, repartidores solament en vuit premis, dels quin el primer pujava a 2.500 pessetes.

Aquestes sumes, però, no eren entregades immediatament sinó en part; la resta s'entregava als propietaris d'exemplars premiats quan s'havien complert les obligacions contretes, a l'acceptar el premi, entre altres, la de reproduir-se els individus premiats i de beneficiar determinat nombre de femelles els sementals premiats també, ço que feia immediata i eficaç l'acció dels Concursos. Tots els animals premiats han estat senyalats a l'orella esquerra amb una arrecada portadora del nombre d'ordre del «Llibre de reproductors selectes de la Mancomunitat de Catalunya»; de la mateixa manera tots els productes d'aquelles unions (de quins naixements era igualment obligació donar-ne coneixement als serveis) eren marcats a l'orella dreta amb la corresponent arrecada i número.

Els reproductors premiats no podien ésser presentats a altres Concursos per a obtenir premis de la mateixa categoria, però sí per a optar a premis superiors dels que haguessin merescut. Així succeïa a voltes que animals joves que s'havien refet, obtenien després de dos anys els primers llocs.

Com pot veure's, la repetició periòdica d'aquests certamens ens hauria dut a la possessió de races definides i nostrades perquè s'haurien fet dins del mateix ambient on es reproduïrien i serien explotades sense haver de realitzar l'esforç d'adaptació, com en les races importades. Així hauríem tingut les lleters *Schwitz* catalanitzades; els bous de raça marinesca, excel·lents productes de carn; els cavalls de l'Empordà i l'Urgells bons traguers i llestos trotaires i cosa per l'estil en les demés espècies i races.

I fins a convertir, tal com hem provat d'esboçar, tota la ramaderia de Catalunya, i hauria anat seguint aquesta orientació, en la seguretat de fer obra positiva i del més alt interès, doncs la ramaderia representa un gros tant per cent de la riquesa nacional, que no deu continuar dins d'un ambient rutinari, sinó prosseguir l'obra iniciada de uns quants anys ençà (de la que començava a sentir-se'n l'eficàcia benefactora), veritable acció de govern, que el poble ramader ha sapigut apreciar en tot ço que val, i que per la intervenció despòtica d'un Estat opressor s'ha hagut de interrompre *sine die*.

B. ORTOLL I MONTANER.

FESTES QUE LA CONGREGACIÓ MARIANA CELEBRARÀ A LLAOR DE MARIA IMMACULADA I SANT IGNASI DE LOYOLA A L'ESGLÉSIA DE SANT ANTONI ABAT

VETLLADA LITERÀRIA - MUSICAL

que tindrà lloc el dia 3 del corrent, a
dos quarts de cinc de la tarda, qual

Programa es el següent:

PRIMERA PART

- I : DEDICATORIA; prolusió pel Secretari En Ramon Munné.
- II : LE REVIEL AU HAMEAU (Dupuy); per l'orquestra.
- III : A MARÍA IMMACULADA; poesia per Josep Miró.
- IV : SANT IGNASI I SA OBRA; parlament per Josep Ferrer.
- V : L'ESPASA DE SANT IGNASI; poesia per Joan Sivill.
- VI : DINTRE EL CONVENT (Borodine); per l'orquestra.
- VII : LA VERGE BRUNA; poesia per En Josep Artigas.
- VIII : RECORDANT UN LLIBRE; parlament per A. Pujol, C. honorari.
- IX : PARSIFAL (Wagner); per l'orquestra i orgue.

SEGONA PART

- I : LES CONGREGACIONS MARIANES EN ELS CATECISMES I HOSPITALS; parlament per J. Casañas, de la Congregació de Valls.
- II : LE DELUGE (Saint-Saens; solista senyor Pascual); per l'orquestra.
- III : L'IMMACULADA A CATALUNYA; poesia per Carles de Cabanyes.
- IV : FULLA D'ALBUM (Wagner); per l'orquestra.
- V : GARLANDA A LA VERGE; poesia per En Joan Mateu.
- VI : MISSIÓ DEL CONGREGANT; parlament pel Dr. Pere Llorc, congregant de la Purificació de Barcelona.
- VII : PETER SCHEMOLL (overtura, Wever); per l'orquestra.
- VIII : PARLAMENT DE GRACIES per la Presidència.

La part musical va a càrrec del mestre organista D. Valentí Sans, amb la cooperació del mestre D. Francisco Montserrat, director dels «Amics de la Música».

L'entrada és completament gratuïta, però al repartir les estampes-recordatoris de les festes, es passarà la safata per a recollir almoines per als gastos.

És de preveure que aquest acte es veurà concorregut en extrem per lo escullit del programa, tan per lo que es refereix a la part literària com per les importants peces que es tocaran, especialment el «Parsifal» de grat record en aquell mateix temple amb motiu de les Bodes de plata de dita Congregació a l'any 1917.

FESTES RELIGIOSES

NOVENA DE L'IMMACULADA — Se celebrarà cada dia a dos quarts de set de la tarda, amb el res del sant Rosari i Quaranta Ave-Maríes, fent-se totseguit l'exercici de la novena amb el cant de les Ave-Maríes pel chor de la Congregació i altres cants a l'Immaculada per tots els fidels assistents, acabant amb el cant dels Goigs.

FESTA DE L'IMMACULADA — MATÍ : A les vuit, missa de Comunió general, que dirà el senyor Arxiprest Mossèn Jacint Pugés, Director, durant la qual farà la plàtica el Rvnd. P. Ignasi Corrons, jesuïta.

A les deu, Ofici solemne, cantant-se la «Missa a Sant Josep», del mestre Ribera, per un chor de veus, amb acompanyament d'harmonium i quintet.

TARDA : A dos quarts de sis, després de la solemne imposició de medalles als nous congregants, es cantarà el Trisagi a la Mare de Déu, seguint la novena i sermó a càrrec de l'esmentat predicador, acabant tan solemni festa amb el cant de la Salve.

Els bons vilanovins desitjosos de sumar-se a les festes marianes que acabem d'esmentar, assistiran a tots els actes per a retre homenatge fervent a l'Immaculada i Sant Ignasi amb motiu del tercer centenari de sa canonització.

Cartes íntimes al Sr. Batlle

V

Molt respectable i ben amat senyor : No voldria pas de cap manera que se vos indisposessin les cartes que us adreço en el terreny de l'intimitat, setmanalment; ja sabeu que l'intenció és recta i que us havem promés forces aplaudiments per quan feu feina ben feta.

Si l'opinió pública s'ha donat compte de la deplorable i ignominiosa situació del joc i del vici a casa nostra, si les autoritats de dalt us criden el *quien vive*, si les esposes i fills amagats amb les llàgrimes als ulls i el rostre demacrat us demanen que tanqueu les portes de les cases on sos marits i pares enterren l'hisenda i els jornals, si els hospitals i assils us adverteixen que en el pas que anem llurs sales no seran de gran capacitat ni ses entrades econòmiques prou poderoses per a estatjar i alimentar als necessitats, víctimes del vici; si les persones dignes, sempre en majoria de la vila, valentes i serenes despreciant les *torrentades* gens oportunes i fatalment encaminades, us bescanten perquè no feu complir les lleis, i queixant-se de que en punt a moralitat sembla talment estiguem sens autoritat, quina culpa hi té amb tot això en Quiquet?

Seguint, doncs, la tasca començada en la carta anterior referent als cafès cantants, suposo us hauréu fixat bé en l'absoluta i enèrgica prohibició de les *cançons obscenes i balls lascius*, i de consegüent que procurareu que no s'aplegui la mainada davant d'un cafè veí de la Casa de la vila, per a presenciar impúdics espectacles que la ploma es resisteix a esmentar. ¡Pobres nenes i pobres nens!

I si l'Evangeli anatematitza als escandalitzadors, amb molta més raó deu caure la responsabilitat sobre qui, podent i devent prohibir-ho, no ho fa tal vegada no per malícia, sinó per deixadesa, per respecte humà o per altres raons de cap valor.

I a propòsit, permeteu-me una pregunta : ¿els cafès cantants de la vila estan en condicions legals? L'article 36 del Reglament de Policia diu aixís : «Será precisa la autorizaci3n... del Alcalde para la

apertura de cafés destinados a espectáculos, previa la instrucción de un expediente, *en el que serán citados y oídos los vecinos de las casas en que se pretende instalar el establecimiento de que se trate y los dueños y vecinos de los dos edificios laterales inmediatos a derecha e izquierda y de los tres que confronten con los anteriores en la acera opuesta de la misma calle.*»

Si el *Royal*, les *Palmeres* i el *Bosc* són cafès cantants (de nom o de fet) ¿pregunto si s'ha format l'expedient de que parla l'esmentat article, i si han sigut citades i escoltades les persones a que es refereix el Reglament de Policia? Que ho diguin els interessats i si no us n'heu assabentat, es fàcil enterar-se'n, senyor Batlle.

I entenguí's bé que el permís per obrir o tancar aquests establiments es *concederá o denegarà*, com diu l'article 37, *en vista del resultado del expediente*; de manera que si els veïns o els propietaris no'ls volen, o no se'ls escolta degudament, el permís no pot concedir-se de cap manera.

En fi, senyor Batlle, ja veieu que n'hi ha de tela per a tallar; però per això acceptàreu els vots en la vostra elecció per a vigilar pel bé del poble.

I ja que es presenta l'ocasió, us recomano que us assabenteu de l'hora en que, segons veus volants, marxa de davant del *Royal* la tartana d'una autoritat d'un poble veí que deu anar-hi per a *fer obres de beneficència*: pregunteu si quan es despedeix de *les fulanes*, han tocat les dotze de la nit.

Finalment us prego que doneu o feu donar una volta per la *Grècia* a veure si hi trobeu la setmanada d'algú que per no saber que donar, a causa del joc, a sa esposa i fills, el diumenge pren la canya i se'n va a pendre els aires del mar. Els de la *Pena* mentres tant que meditin les cartes anteriors i que s'esmenin.

Sempre vostre,

QUIQUET.

EL JOC

¿Qui són els que guanyen?

I

«El joc és com un mar sense fons i sense platja.»

THOMÁS.

Fa de mal comparar bèsties amb persones, però en el cas present, el simil és frapant.

¡Els jugadors fan com els gats!

Hom ha vist mantes vegades al gatet de casa com per a jugar, ha trabucat la cistelleta de cusir de l'àvia; d'entre els èstries, s'apodera del didal, després del capdell i en acabant embulla la troca. La padrina, justament enfadada, recull cistella, didal, capdell i troca, a l'hora que l'hi venta, al gatet, una puntada de peu, qui en el mateix giravoltar dels tomballons que dona al anar de corcoll ha trobat un joc nou. Allà en un recó juga, esbojarrat, amb sa pròpia cua.

Això és lo que, gràficament i palesa, fan els jugadors, i és lo que amb poques paraules volen dir els tractats de la passió del joc, per a venir a concloure que el jugar és boi innat en l'home.

Com si fós avui, hom recordarà aquell Jutje que perseguí el joc en aquesta vila de manera que s'hi posà ferm; fins s'emportà les taules de treball (?) al Jutjat, mereixent que el titllessin de neuròtic,—aixís es qualifica al qui vol fer complir la llei i fer justícia de debó.—Sense les taules no es podia treballar, i un dia amb pretext d'anar tapat d'ulls fins a tocar la «Font xica»; altre dia, qui aniria d'un cap a l'altre de la Plaça de la Verdura, tapat d'ulls i sense baixar; qui, en fi, arribaria amb un mal carro i flac burro, més prompte dalt la pujada de Canyelles, es jugava de valent; s'hi travessaven molts duros, que importaven, tal volta, molt més que en les taules de verd.

Prescindirem d'històries, que no en falten, que si bé volen demostrar que en tot temps s'ha jugat, també podríem anar esmentant les penes morals i pecuniàries que arreu s'imposa als jugadors; i anem a donar la raó als autoritzadíssims autors de tractats sobre aquest vici, que unànimament conclouen en que tota la qüestió rau en aquest

dilema difícilíssim de resoldre acertadament.

¿Qué és preferible: prohibir absolutament el joc, o admetre'l, però reglamentat?

«Aquest dilema és el mateix que es presenta fer a la prostitució, que es presenta per a boi tots els vicis de la raça humana», aixís diu un sabi eminent.

¿Qué s'ha de fer, doncs? Procedir com es fa amb els demás tacats dels altres vicis; si per mitjà de la raó i la claretat de demostracions paleses no pot lograr-se la convicció del gran erro en que estan enfangats els jugadors, deixar-los i aïllar-los de tot tracte i relació social i aixís, únicament, se n'acabaria la mena, car si el deure i l'honor i el recte procedir de tot home, s'han de regular i estimular a complir-les mitjançant lleis, decrets i bandos, i els vicis del seu cor es pretèn arrebaçar-los per la força i no per la raó, serà treball ben inútil, és un sér degradat que no mereix sinó llàstima.

¿Quin és l'home de rudimentària cultura que no veu que *sempre*, sempre el qui treu el joc mai perd, com molt sàbiament diu l'aforisme català?

Dues dades solament, bé prou eloqüents, i que sense comentaris, que cada u ja se'ls farà, demostraran l'eloqüència de lo abans dit.

Un dels jocs més innoçents i més autoritzats, i... de més tràgiques conseqüències, és el joc nomenat d'atzar, la *Rifa* de l'Estat espanyol, per exemple, i veiem lo que portaba un diari el dia 22 de Desembre del darrer any 1921.

«En el sorteix d'avui aconseguí el Tresor, el benefici enorme de 30.840.000 pessetes. (Trenta milions vuitcentes quaranta mil pessetes).»

«La renda de Loteries, en el quinquenari que acaba en 1921, ha arribat a la xifra de 269.000.000 de pessetes. (Doscents xixanta nou milions de pessetes).»

¿Qué vos sembla, qui guanya per ara?

En un diari del dia 28 d'Octubre d'enguany, de Barcelona, hi trobem, i literalment transcrivim, «...les referències més autoritzades fan ascendir a 450.000 pessetes mensuals, que ingressen, procedents del joc, al mal anomenat Comitè benèfic», i com que per altre con-

ducte més autoritzat encara, sabem que això solament és una quarta part dels beneficis nets de les cases de joc autoritzades, si fem una senzilla operació aritmètica tindrem, que $450.000 \times 3 = 1.350.000$ ptes. (Un milió trescentes cinquanta mil pessetes), benefici net que els queda *mensualment* a les cases de joc *autoritzades*. I qui sap les incontables cases *no* autoritzades que funcionen a Barcelona ¡que s'hi talla de valent!

¿Qui et sembla que guanya doncs, amic llegidor?

Si no ets jugador ja sé que em dones tota la raó; si t'agrada el jugar, em diràs que això són quèntos i que si bé són molts que perden també hi ha qui guanya i de valent. Ja en parlarem d'això més detingudament; entretant concloquem, per avui, que l'immensa majoria dels jugadors perden, i els que guanyen *sempre* són les banques.

Acabem, davant els dos exemples esmentats que són testimoni públic i no es basen en suposicions sinó que qualsevol llegidor ho pot comprovar; i si desgraciadament i certa no és pas el jugador el qui guanya, digueu-me: ¿no és això una bogeria; vana pretensió de fàcils ganàncies; set d'or que no es pot apagar; mentidera esperança de satisfer els cors buids, i eixuts, i aixarregats de tota virtut; passió desenfrenada que en sa boija carrega enruna fortunes quantioses, enllota amb fang pútrit l'honra immaculada d'esposes i fills, aterra famílies senceres i tot, al seu pas, s'enfonza en la més afrentosa misèria, fent nota, encara, dels clams de pietat i clemència que comminen al jugador a deixar aital camí de perdició, negoci sols de quatre pillos maleïts de Déu?

Molt difícil és trobar la fórmula de supressió del joc; difícil, no impossible, i no està pas en la promulgació de lleis, ni gestes herdiques de governadors i magistrats, i tampoc rau en l'acció de la Guàrdia Civil, que molt hi fan, afortunadament.

¡A grans mals, grans remeis! i el remei que jo he trobat, em sembla que faria mal, però curaria!

M. MARK.

Notícies religioses

Parròquia de Sant Antoni Abat

La Venerable Ordre Tercera de la Verge Santíssima dels Dolors, fundada en la parroquial de Sant Antoni Abat, tindrà, a dos quarts de vuit, missa de Comunió general per a les senyores congregantes, i a dos quarts de sis de la tarda, els Sants Exercicis de reglament.

La mateixa Venerable Ordre Tercera tindrà, en el dia de l'Immaculada Concepció de Nostra Senyora, a les vuit, Comunió general per als senyors congregants, juntant-se amb els congregants de Maria Immaculada i Sant Lluís.

Parròquia

de l'Immaculada Concepció

Tal com fou anunciat, el passat dijous tingué començ la novena que l'Arxiconfraria de Filles de Maria i Santa Teresa de Jesús dedica a sa Compatrona la Verge Immaculada, veient-se la parroquial de la Concepció ben concorreguda.

Continuarà tots els dies, a les set del vespre, i el dia de l'Immaculada, a les vuit del matí, hi haurà missa de Comunió general amb plàtica preparatòria pel reverend Sots-director, cantant-se alguns motets pel cor de teresianes.

A les onze hi haurà solemne Ofici, cantant-se una missa a veus, harmònim i quintet, sots la direcció de l'organista J. Planas.

A la tarda, a les cinc, Rosari resat, exercicis de la novena, trisagi i sermó que farà el Rvnd. P. Antoni Aiguadé, C. M. F.

A l'endemà, a les vuit, serà resada una missa de *requiem* pels difunts de la parròquia.

Tractant-se de la festa titular de la parròquia, no cal dir quan és d'esperar que tots els actes de dita festa es veuran honrats amb l'assistència de tots els fidels qui devots de Maria Immaculada vulguin retre-li homenatge en aquesta diada.

NOVES I COMENTARIS

El passat diumenge una comissió de l'Ajuntament va anar a Vilafranca per a tenir una entrevista amb l'Alcalde i parlar de la construcció d'un carril elèctric entre les dues viles i veure com tenen muntada allà l'organització de la beneficència.

Sabem que a Vilafranca per ordre de la Superioritat s'ha prohibit el joc en absolut.

Sentim que per excés d'original no poguem donar publicitat a l'informació que tenim en cartera i que publicarem en el nombre de la

setmana entrant, que sortirà el dijous amb motiu d'escaure's el divendres la festa de l'Immaculada.

Tenim escrites les notes municipals de la sessió d'ahir que per la seva extensió no podem publicar.

Comunidad de Regantes del Pantano de Foix

A los efectos prevenidos en el artículo 41 de las Ordenanzas y al objeto de cumplimentar lo especialmente establecido en el artículo 48, concerniente al examen de la Memoria semestral que debe presentar el Sindicato a la aprobación del presupuesto de gastos e ingresos para el año 1923, y a la elección de Presidente de la Comunidad, se convoca a los señores partícipes a la Junta general ordinaria que se celebrará el día 17 del próximo Diciembre, a las once, en su domicilio social, «Castell de la Geltrú».

Tendrán derecho de asistencia a la Junta, a tenor del artículo 44 de las Ordenanzas, todos los propietarios de las fincas rústicas comprendidas dentro de la zona regable que posean Títulos de Regante; y el voto, los propietarios de una hectárea de terreno comprendido en dicha zona y de tres de los citados Títulos. Los que posean mayor extensión de tierras y más títulos, en la proporción de uno por cada tercio de hectárea, gozarán de un voto más por cada hectárea, no pudiendo el número de dichos votos ser nunca superior a diez.

Para los efectos de la computación de votos, deberán los propietarios exhibir en la Secretaría de la Comunidad, dos días antes de la celebración de la Junta, los Títulos de Regante que posean o los correspondientes resguardos en su caso.

Los propietarios de fincas rústicas sitas dentro de la indicada zona regable, que no poseyesen la propiedad y participación necesarias para emitir su voto, podrán asociarse a otros que se hallen en las mismas circunstancias, y con arreglo a los Títulos y tierras que posean, emitir los votos que les correspondan, eligiendo al efecto de entre ellos quien haya de ostentar la representación mancomunada. Todo lo cual, por medio de carta suscrita por todos los respectivos interesados o sus legítimos representantes, deberá ponerse forzosa y previamente en conocimiento del Presidente de la Comunidad de Regantes con cuarenta y ocho horas de anticipación a la fecha indicada de 17 de Diciembre próximo, en que debe reunirse la Junta general.

Villanueva y Geltrú, 17 de Noviembre de 1922. — El Presidente, Manuel Creus. — El Secretario, Félix Ballester.

Imp. Social: Santa Madroña, 21: Vilanova i Geltrú